

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KOZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségére, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra czamezve **Turóc-Szt-Mártonba** küldendők.
A hivatalos hirdetéseket, kéziratosokat **péntekig** kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezután minden megkezdett sorak számlál 50 krral több.

Talajjavítási és vízszabályozási közlésünk.

Régi kérdés a politikában, hogy a nemzetek főmaradását mi biztosíthatja jobban: a törvényekben biztosított és feltékenyen őrzött jogai-e, vagy pedig nagy foku anyagi jóléte?

Aki szellemeskedni akar, azt választja erre, hogy legjobb a kettő együtt, a modern nemzetgazdasági tanok jelszava azonban úgy szól, hogy a kié a föld, azé a hazza.

A birtok a valódi tartalom, s enélkül csak írott malaszt marad minden törvényben biztosított jog.

Azért minden okos nemzet nem csak arra törekszik, hogy a földbirtok saját fiaiak kezén maradjon, de arra is, hogy e birtok mentől nagyobb értéket képviseljen, és így annál nagyobb hatalommal ruhazza föl birtokosait.

Magyarországon sokáig nem értették ezt meg. A magyar birtokos osztály hozzá volt szokva a szabadságharc előtti középkori állapotokhoz, mikor minden befektetés és minden bölcsesség nélkül lehetett gazdálkodni. A jobbágy megmunkálta a földet ingyen, adót meg nem kellett fizetni — miért törte volna magát a nemes ember? Talán, hogy kiviteli eszközök hiányában a rengetek sok gabonája a nyakán maradjon és a maglárakban dohosodjék?

Mikor aztán az arany állapotoknak egyszerre vége lett, viszonyok nagyban változtak, és az új viszonyok új szokásokat, új iránykövetést tesznek szükségessé. Fizetni kellett a munkaerőt, fizetni az adót, szóval komolyan hozzá kellett volna látni, hogy a földbirtok jövedelmezősége ne függjön teljesen a véletlenségtől. Javítani kellett volna a talajt — arra való lett volna a földterhmentesítés után

a földbirtokos osztálynak juttatott sok száz millió, de bizony nagyon keveset fordítottak belőle arra az üdvös célra.

Ez volt az egyik óriási hiba.

Jött utána egy másik.

A szabaddá lett földbirtok után kivettele hálót a nagy tőke. A bécsi földhitelintézet több száz milliót helyezett el a magyar földbirtok osztály tagjainál, és ez a pénz ismét nem a földbirtok javítására fordított, hanem legnagyobb részt uszoraadósságokat fizettek ki belőle. Majd később fölláttották a magyar földhitelintézetet, mint »hazafiás« vállalatot, s ez föllátsa óta még újabb 160 millió forinttal árszította el a birtokos osztályt. Ez intézet alapszabályában hiába keresnek azonban azt az igen fontos pontot, mely arról intézkedik, hogy földbirtokos ember csak bizonyos meghatározott célra

kaphat kölcsönt, miként a kereskedelmi bankok elvűl állítják föl, hogy náluk minden kölcsönnek egy megköthető üzletnek kell alapulnia, s a legvagyonosabb gyárosnak sem adnak pénzt, míg egy benyújtott váltóval be nem bizonyítja, hogy ő azon összeg értékeire a váltón elfogadóképpen szereplő nagykereskedőnek már árut adott át.

A magyar földhitelintézet azonban legújában mégis belátta, hogy a földbirtokra való kölcsönzésnél egy hazafiás intézetnek nem arra kell tekinteni, hogy mentől több tőkét helyezzen el biztos helyre, mert az csak a földbirtok ezáltalán előadásására vezet. Egy hazafiás intézetnek számolni kell a nemzeti jellem bizonyos gyöngéségeivel, s elvűl kellett volna már régen föllátsania, hogy első sorban csakis azoknak ad kölcsönpenzt, akik a birtokokra fölvetett pénzüket magába a birtokba fektetik be. Ezt biztosítani is lehetett volna, olyfor-

mán mint ahogy a bankok teszik az épülőfélben lévő fővárosi házakkal: t. i. egyszerre szavazzák meg az egész kölcsönt, de abban az arányban fizetik ki, amint az építés előhaladtával bebizonyul, hogy a pénz csakugyan a kért célra fordított.

A magyar földhitelintézet bár kissé későskén, de végre mégis rájött, hogy a tőkének a földbirtokkal szemben is van módja bizonyos ellenőrzés gyakorlására, s rálépet arra a térre, hogy ezután a meghatározott céllal bíró kölcsönök adására fektesse a fősúlyt. Elhatározta ugyanis, hogy nagy talajjavítási, és vízszabályozási közlésünkét fog közvetíteni, még pedig a közvetített összeg 1/3 szalalékáért, vagyis minden 800 frt után csak egy forint közvetítési díjat számít fel magának. Kiköti azonban magának, hogy ez ügyletek számára a koránny adó és illeték mentességét biztosítson.

Nagy fontosságú újítás ez, üdvözölni lehet érte a magyar földhitelintézet vezérérőfűjét. Ha hazafiasságukban odáig mennek, hogy a kölcsön adott tőkék tényleges befektetését biztosítani is fogják, nagy politikai szolgálatot tesznek vele a magyar faj hegemoniájának biztosítására.

A modern oktatás és nevelés.

Régebben, midőn az emberek fejében kevesebb »Esprit,« de annál több »Logica« volt, azaz, hogy még nem is olyan rég, a midőn még a sok tudomány (?) által ki nem lett felezve az emberek józan esze, ismétlem: régebben rettenetes comicus dolog lett volna még csak említeni is, hogy a jó és rossz oktatáson s nevelésen kívül lehetesség még egy másféle is! Természetes! Akkoriban az emberek az ő józan eszükkel s alapos — mert az élet komoly küzdelmeiben és nem dínom-dánomok között szerzett —

tapasztalataik alapján egyszerűen azt mondták, vagy jó az oktatási és nevelési mód, vagy rossz; tertium non datur! Következőleg azt, a melyik jó volt, megtartották s a melyik rossz volt, az elvetették.

Hogy az oktatás s nevelés célzatos, szűk körben mozgó volt, azt megengedjük; de hogy az alapos volt s következőleg jó is volt, azt mutatja az eredmény, mely nem állott kevesebbből, mint abból, hogy az emberek phisicailag, szellemileg s erkölcsileg megkedződve kerültek ki az iskolából az élet küzdő terére!

Ma éppen fordítva van minden! A fiatal nemzedék phisicailag lecsigázva, szellemileg elernyesztve s erkölcsileg majdnem eltoppálva, vagy legalább is elkedvetlenül kerül ki a mai oktatás és nevelési rendszer alól az életbe. — Bámolatos, hogy ily, kézzel foghatólag rossz és káros eredmény felmutatása mellett is tartja magát a meghonosított nevelési és oktatási rend! Miért? Bizonyára, mert a többség, a mérvadó helyesnek és jónak találják! Így állván a dolgok, nem akarom a többség ellenében egész categorie — bár az eredményre reá mutatva, joggal tehetném — kimondani, hogy biz ez a nevelési és oktatási rendszer rossz és helytelen; hanem — miután feltétlenül sem nem jó, sem nem rossz — elfogadom oly harmadiknak, a milyet a régiek nem ismertek, t. i. modernnek.

Es most elemezzük, milyen ez az új fajta rendszer? Miután feltétlenül sem jónak, sem rossznak nem lehet nevezni, ennél fogva a jó és rossz között fekszik az értéke; s e szerint az eredmény is, a mint a jó, vagy a rossz felé inkább gravitál az eljárás, kielégítőbb vagy gyöngébb; minden a körülményektől legtovább; a véletlentől függ, semmi biztos, ezáltalános alapja nincs; olyan: »Se fű, se fa« fajta ez; ha akarom, vemhes, ha akarom nem vemhes; valóságos nagy reményű lútrifajta, melynél, míg egy-két ember talán sokat nyer, addig ellenben ezren és ezren tönkre mennek.

Úgy hiszem, ha komolyan és alaposan

TÁRCZA.

A verandán.

— Ugyan mi felett tud oly mélyen elgondolkodni, Béla baci?

— Semmi felett, kedves hugom, épen semmi felett, hanem ez mar nálam egészen szokássá vált.

— Pedig én ugy szeretném, ha mindig beszélgetne.

— Hja, hugocskám, ahhoz vig, derült kedély kell.

— Hat Béla bácsinak nincs derült kedélye?

— Nincs bizony.

— És miért nincs?

— Ismered a csillagokat?

— A leány int rea, hogy ismeri.

— Nézd, mily különbözők odafent a csillagok! Pedig azok az égből ragyognak le hozzánk. Mondják, hogy a mennyország is fent van az egeben. Egyik mily vígan, elevenen lobogtatja a tüzet, míg a másik haladokli fényben van. Ily halovány fényű már az én életem jövője. Miért is volnék illő kedvű?

Szemelt a leány buszan szegi a csillagokra. Miért is nem ragyognak azok mind egyenlően fénylenül?

— Nézd — folytatta Béla — e leszakadt falevellet. El kell hagynia a törzsét, mely neki

lélet adott. Mi lesz belőle? Összeszűgörodik, nincs a mi tenntartsa, a szelő elfújja megszűre. Egyedül állók én is rokonnok, barátok nélkül s kitéve folyton a sors szeszélyes játékának. Ma itt, holnap amott, ki tudja, hol fogok megállapodni?

A leány elkéri Béla kezéből a falevelet.

Nézd e piciny kis rovat, mily vígan repked itt körülöttünk, csapkodja apró szárnyait, mint örvend a világosságának! Ez minden öröme. Nem tudja miből lett, mivé lesz, nem gondolkodik, élvezi a jelenet, s nem érez soha lelki fájdalmat. Tudod-e mit tesz az lelkileg szenvedni?

A leány szomorúan és résztvevőleg legeltetné szemét az ifju arcvonásain és hallgat. Oly különösen tünik fel a veranda tulsó felén ülök előtt a két elborult, bánatos arc, hogy a leány mamája mintegy megilletőde kérdi félhangon férjétől:

— Ugyan miről társalognatnak olyan komolyan azok a gyerekek?

— Ha jól halom: bogarásznak.

— Emlékszik-e rá? — kérde kis szünet után a leány — mikor még oly kis leány voltam. Akkor is Béla bácsinak hívtam.

— Emlékezem. Hogyne emlékezném! Szép tüzes szemű leány voltál már akkor is, de még sem oly szép és elragadó, mint most.

— Mennyi mindenféle játékra tanított!

— Szerettelek az ölemben tartogatni, pedig mindig szétkuszaltad a nyakkendőmet.

— Ha akkor szétkuszaltam, ime most meggazítom, mert bizony so a mi szó, de kissé hanyagul van megkötve. Szabad?

— Hogyne volna! Csak szedd rendbe kedves hugocskám. A leány hozzafog a nyakkendő igazításához mialatt Béla a puha kis kacsók villányos érintésére néhány sor mélyen fél sóhajt.

— Jól megszorítsd leányom! — kiált a papa a sarokból. — Megkínod, a miért oly ritkán jó hozzaank.

— Ugye papám, így ni!

Paikosan húzza a nyakkendőt két végét, mintha nagy erejűbe keülene.

— Tudod-e Béla, hogy atyád és mi, titeket gyermekkorotokban egymásnak szantunk.

— Tudom.

A leány fülig elpirul, alig bírja megkötni a nyakkendőt.

— Tudom! De nem akarom vele ijeszgetni a hugocskámat. Ime, most is már ki van egészen hozva a sodraból.

A leány rászegi villogó szemét az ifjura mintha mondani szeretné. Koránsem a feilelem okozza zavaromat.

— Gyermeked, hoztók ki a pipám!

— Megyek!

— De már azért én megyek, hugocskám — szól üdülőhelyéből felpattanva az ifju, — mert én még is tudom tönni és a fidibuszt divatosan rahelyezni.

— Mért nem engedi nekem kihozni? Hiszen ugy is hibam meg! Abban a sietésben nem találja meg.

— Majd megkeresem.

— Az ifju sokaig marad. Már valóban kétkedni lehet azon, hogy ráakadjon. A leány szörtőlődni kezd.

— Megmondtam, ugy-e? Elkeresgelhet ott meg sokig! Miért is szaladt el oly hamar! Én már meg kihoztam volna.

Lassan közelít az ajtó fele.

— Hol van Béla baci?

— Itt vagyok, nem találom a gyujtót.

— Lassa, lassa, nekem kell azt is megkeresnem.

— Hol tartjátok, merre?

— Megvan már, jöjjön közelebb, itt állok az ajtóban.

— Hozd ide.

— Igen ám, de...

— Micsoda de! Hat nem bírsz közelebb jönni?

— Felek!

— Ne nevettesd ki magadat, mitől félsz? — Béla bacsitol!

— Tölem? Ne tréfájl, mert csakugyan megijesztelek. Miért félsz tölem?

— Megcsokol.

— Hiszen meg tudlak én csokolni odakint is, ha épen akarlak. Miért bántanlak ide bent? Csak jöjj bátran, hugocskám. Szükségem van a gyujtóra.

vizsgáljuk a mai nevelésnek és oktatásnak az eredményét, az idomítás alól kikerülő emberanyagot, állításon jogosnak, véleményem helyesnek s megfigyelésem alapjánok fog találni.

Mert kérdegyem, honnan van az a nagy testi satnyaság, melyet a mai nemzedék általán tapasztalhatni s a melyet a katonai sorozó bizottságok, számbakon oly megdöbbentőleg fejeznek ki? Talán a klímától, tápláléktól, foglalkozástól? Di-hogy! Hisz a klíma épp oly egészséges ma, mint volt 1000 év előtt; a táplálék oly jó, mint volt azelőtt, s oly kevés kell egy egészséges embernek, hogy a szükségeset még a mai nyomasztó közgazdasági viszonyaink között is mindenki megszerezheti; de különben is, hogy nem a táplálék hiánya, a helytelen táplálkozás mód s mértékletlen étel okozza itt is a fobjait, igazolja az a körülmeny, hogy a sokkal szegényebb falvakon és Felvidéken sokkal kedvezőbbek a katonai állítási viszonyok (p. o. Liptó, Turóc megyékben) mint p. o. Délmagyarországon s magában a fővárosban. A mi végre a foglalkozást illeti, ahhoz még csak gyanú sem férhet, mert földművelő ország lévén, a népesség legnagyobb része a legévesztésesebb foglalkozást űzi s e mellett kellően táplálkozik is.

Honnan van tehát az a nagy erkölcsi sülyedés és feslettség, mit mai nap léptenyomon tapasztalhatni; honnan van, hogy — mint már Horatius panaszokodott: »Morus doceri gaudet Jonicus matura virgo et fingitur artibus iam nunc, et incertus amores de tenero meditatur ungui.«

Honnan van az a csekély köteleességerzet, az a minden nemesebb ambíció nélkülöző gépileges élettevékenység, az a csekély, hogy ne mondjam: semmi jellemziláradás, jellemhűség?

Honnan van az óriási nagy felületesség az ismeretekben, az a tanulástól való korai elkedvelenés?

Egyedül a modern neveléstől és oktatástól! Mert, hogy mennyire tisztán a nevelésnek és oktatásnak köszönjük azt, a mit tudunk és a mit cselekszünk, ezt az élt népek történetének tanulmányozása s az élő népek életének megfigyelése elég világosan tárja elénk.

Az a sokféle tantárgy és az a nagy mennyiségű studium, a mivel mai nap az ifjúságot — sokszor csupa húságból még nagyon is idő előtt — megterheljük, teljesen elegendő arra, hogy a kitűzött szép célnak épp ellenkezőjért érjük el; mert a nagymennyiségű és sok oldalú tantárgy előadása határozott ellentétben áll a gyermek, az ifjú physical és szellemi élete fejlődésének a feltételeivel. — Így azután elmondhatjuk az ifjak és gyermekek ismeretére: »Ex omnibus aliquid, ex toto nihil.« azaz: felületesség tapasztalható minden terén!

És ez természetes is! Az ember 20 éves

koráig folyton fejlődik testileg; a testtel párhuzamosan fejlődik a szellemi képesség, melytől épp úgy tudunk és vagyunk képesek edzeni szellemi munka által, mint a testet testi munka, gymnastica által. Csak a módját kell tudni!

Úgy látszik, semmi se új a nap alatt. A régiek már e tekintetben is a tanulás és nevelés mikéntje iránt tiszta nézetekkel bírtak. Hogy többet ne mondjak, ott van Krisztus urunk példája, kinek gyermekkori éveiről fel van jegyezve: »Es nevellették 12 éves koráig isteni felelemben és szülei iránti engedelmességben; más szóval nevelteték azon legzűségesebbekben, melyek életkorának leginkább megfeleltek.

Ugyan, hogy teszünk mi? 6—10 éves gyermekekkel még a physicit is tanítatjuk s jó hogy még az emberi boncz-és élettant nem adjuk nekik elő; sok szülő meg csupa húságból azt akarná, hogy mihelyt megtanulta az »Abcz-t, mindjárt «doctor omnium gradum» is legyen belőle. Így azután valóban sikerül is nehány csodagyermeket felmutatni, de annál kevesebb lesz a csoda, vagy legalább is a kitünő férfi; mert mire megjönne a valódi cselekvés ideje, a férfirok horizontja, akkora már a nagyreményű csodagyermek tetheten öreg, ha ugyan már előbb ki nem tűnt az élők sorából, vagy pedig szelleme el nem tompult, meg nem bűnült!

Azért is inkább csak keveset és jót, de alaposan és jól, mint sokat és fölöslegesen tanítsunk; az ifjúkori képzésnek nem lehet feladata kész szakembereket állítani elő, hanem az, hogy az ifjú testileg jól fejlődjék, a szellem iskoláztatásuk a logikai gondolkodásban s jellemében és erkölcsiökben szilárdítsák, hogy mire kifejlődött és választott életpályára lép, akár teljes physical és szellemi erejét reá fordíthassa a tanulmányokra, hogy mire az életbe lép, teste ép, szelleme rugókonny, jellege szilárd s erkölcsé nemes legyen. A valódi iskola úgy is az élet; elég küzdeni való volt on, főleg a mai materialis s majdnem minden eszményibb iránt fogékonytaln korban!

E czélt azonban csak is úgy érhetjük el, ha a nevelésnek a vallás-erkölcsi elvek s az oktatásnál azon meggyőződés vezérelnek, hogy a kevés és alapos tanulmány jobb a sok és felületésnél.

H. K.

Értesítők.

A zsolnai kir. kath. gymnasium értesítője az 1888/89. tanévről. Közli Csáka Károly, kir. igazgató.

Az Értesítő a meghaldogult Trefort Ágoston, volt vallás-és közokt. miniszter emlékének áldoz első helyen elismerő sorokat. Majd Balugyánszky Béla a gymnasium új épülete felavatásának ünnepélyét írja le, mely a múlt év augusztus ha-

vának 28-ik napján folyt le. Csáka Károly, kir. igazgató két érdekes történelmi dolgozatot közöl, melyek egyike: »A zsolnai kir. kath. gymnasium 100 éves története« a gymnasium új épületének felavatása alkalmasból olvastatott fel. Úgy ez, mint »Középiskoláink szervezése Mária Terézia királynő által 1776-ban és azok további fejlődése« sok érdekes s új művelődési, mint tanügyi történelmi szempontra is figyelemre méltó adatokat tartalmaz.

A jelentésből lájuk, hogy a tanári kar nem csak a növendékek szellemi kiképzetésén, de a hazafias szellem terjesztésén is derekasan közreműködött. A zsolnai tanári kör évközben több ülést tartott s azokon az iskola ügyét illető több tárgyat vitatott meg. A tanárok közül Csáka Károly, Malatinszky János és Balugyánszky Béla az irodalom terén is működtek.

Az intézetben 6 tanár működött. A felszerelés a tanév folytan gazdagodott. A tanulók száma 176 volt, kik az első osztályba két, A és Besoporra osztva nyertek oktatást.

Az előmenetelt illetőleg mindenből jeles 72%, mindenből legalább jó 1939%, mindenből legalább elégséges 5697%, egy vagy kettőből elégtelen 1455%, többől elégtelen 182%.

Beiratások a jövő tanévre augusztus 27-én kezdődnek.

Értesítő a beszterezobányai mag. kir. állami felsőbb leányiskola 1888/89-iki tanévről. Közli: Dr. Gerevich Emil, igazgató.

Bevezető értekezés gyanánt Gerevich Emil dr., az intézet igazgatója folytatja a »Félték menő linczértékek«-ről szóló tanulmányát.

Közölve van a felsőbb leányiskolák szervezése, melyből az iskolák czéljait illetőleg mindenki bő tájékozást szerezhet.

Az intézetben 12 tanár, illetőleg tanítóknő működik, kik iskolai ünnepélyek rendezése által is iparkodtak a növendékek hazafias érületére hatni.

Az intézet internatussal van összekapcsolva s havi 30 frtért teljes ellátás mellett gondos nevelésben részesülnek a növendékek. Az internatus igazgatója báró Barkóczy-Dömök Antonia.

Az értesítőben a tananyag részletes kimutatása is közölve van.

A beírt tanulók száma 140 volt, ezek közül belakók 26.

A beiratások szeptember 2-án kezdődnek, a belakásra azonban már előbb is lehet jelentkezni az igazgatósnáknál.

H I R E I N K.

Liptóbol. Lépre került medve. A liptó-újvári m. kir. főerdőhivatalhoz tartozó szavarini erdőgondnokság pagonyában

medve- és hiúzfogó vasakat állítottak fel, melyek egyikében egy medve meg is akadt, csakhogy nem került ép bérrel a vadászok kezébe, mert egy másik medve szétmarcangolta és részben fel is falta. Ez esetet úgy lehet magyarázni, hogy a megfogott medve ordítására a másik segítségére sietett s azt ki akarta szabadítani, de a fogoly fajtalmi miatt szabadítottával összevekedett s ez utóbbi azonnal legyőzte és szétmarcangolta.

Zólyomból. Bende Imre püspök Beszterezobányán. Megyés püspökünk folyó hó 3-án érkezett körünkbe, hol 5-6 napot szándékozott tölteni.

Kinevezés. A vallás- és közokt. miniszter a budai főnevelő-intézet (Rudolfinum) igazgatójává: Dr. Dunay Ferenc (igazgató) nevezte ki. Gratulálunk e megérdemelt kitüntetéshez. — Ugy vagyunk értesülve, hogy a főigazgatói teendőkkell Spitzkó Lajos főgymn. igazgató lesz megbízva.

Konkurálás Beszterezobányán. A kispapok felvételi vizsgálata e hó 4-én tartatott meg, 16 konkuráló közül 10 vétett be.

Papfelszentelés Beszterezobányán. Folyó hó 7-én szentelték fel azon kispapok, a kik hittani tudományokat már befejezték. Ez alkalommal 3 lesz felszentelve.

KÜLÖNFÉLEK.

Hátrálékos előfizetőinket ismételve kérjük lejáró előfizetéseik megújítására.

Koburg Fülöp herceg és Lujza hercegnő e hó 2-án d. u. a 2 órai vonattal Selmezbányára érkeztek s innen azonnal a szentantali kastélyba hajtak. A hercegi párt néhány nap múlva a trónörökös özvegye is követi, s a fenséges asszony hosszabb időt fog a Sajtina alján tölteni, hol mult évben heteken át hódalókatévis tisztelet tárgya volt.

Személyi hírek. Fekete Miklós királyi járásbíró egészsége helyreállítása czéljából Gleichenbergbe utazott. Tavolléte idejére Lehotzky István, znióvarjalji albíró van kiegészíté bírául áthelyezve. — Boldis Ignác, polg. és közép kereskedelmi iskolai igazgató családjával Lúcskara utazott.

Turócvarmegye közg. bizottsága folyó hó 12-én tartja rendes havi ülést.

A fővárosi nyaraló gyermekek két csoportja már megérkezett Selmezbányára kultúrájába Széklánára s e napokban tisztelt dobpergés mellett vonulva le az utcán Hüti minisiteri tanácsosnál és régi jeltővéjőknél Péch Antal országgy. képviselőnél, A gyermekeket mindenütt rokonszenvesen fogadja a közönség. A kitünő levegőt, mi

— Igazán nem bánt?
— Marci legyen, ha csak egy ujjal is érintelek.

A leány, kezében a gyufatartóval, beoson a szobába, de úgy ő, mint Béla elfeledik a gyufát egyszer is elrántani, teljes szűrségben maradnak, csakis fénylő szemük világát használják a keresésre, mi oly sokáig tart, hogy a verandán ülő családapa dohánylüster áthozott torkát kezdi kőszörülni, majd beküli a keresőköz.

— Készen leszek már valahára azzal a töltött pipával?

A nyomorék.

Nyomorék volt a szegény fiu.
Nem is volt más neve, mint »nyomorék.« Halovány arca, vékony csontváz teste azt mutatták, hogy már csak hálai jár belé a lélek. Mostoha apja már előre örült neki, hogy a fiu nemokara kiszabadul az iskolából és elmehet inasnak valami becsületes mesteremberhez.

— Hja! Sokba kerül a nyomorék! — szokta mondani a korcsában, mikor már annyi bort megivott, hogy alig tudott a lábán állni. — Nagyon sokba kerül!

A vad marczona férfialk gyakran dőlt be részegen a szegényes szobácska ajtaján.
— Hol az anyád? — rivalt a szegény úra.

— Alszik! — felelt remegve a gyermek.
Hát te mért nem takarodol a kuczkóba!?
Azt hiszed lopom a pénzt, hogy így poscokolom a gyertyát!

A gyermek elszompolygott, a részeg ember meg akkor aszonnynal kezdett pörölni.
— Minek is hoztad ezt a nyomorékot a házamba! kiallott vadul. — Kiverlek vele egyutt.

Meg is kezdte az utlegetést mindjárt...
A nyomorék a sarokból nézte, hogy utik az édes anyját s könyekre fakadt...

Lassan odaszompolygott az edénytartóhoz s leütött egy cseréptányért...
Tudta, hogy, ha kárt csinál, az apja őt fogja utni, verni.
Es igaz volt, mert az utleget ezután ő kapta...

— Mindegy! — gondolta magában a szegény. Jobban faj nekem az, ha az anyamat utód, mintha engem!

Nem csoda, ha a gyermek is várva várta a megváltásnak azt a napját, mikor az elemi iskolából elbocsátják.

Már előre látta, hogy milyen boldog lesz, ha dolgozhatik és keres magának, meg az anyjának is...

Lesz borra, husra való...
Nem ugy, mint most...
Meg is kapta a bizonyítványt. A tanító maga elé hirta megsimogatta az arcját s olyan édes hangon szólt hozzá:

— Jól tanultál fiam! Derék ember lesz belőled. Ezzel a bizonyítvánnyal akarhol szivesen fogadnak.

— Akárhól? ... Igen csak odahaza nem! — gondolta magában a fiu.

Hazament az apja kezébe adta a bizonyítványt...

— Hala Istennek! — kialtott fel az. — Aztán holnap takarodjál a házból és keres munkát megadnak.

— Igen apám! — felelt a nyomorék.

Azt hitte, hogy amit a tanító mondott, hogy bárhol szivesen fogadják jó bizonyítványval, beteljesül.

El is indul reggel munkát keresni.
Az egyik mester szánalmasan nézte végig.
— Szivesen vennék magamhoz fiam! De most van inasom.

A másik mester ramrodult! — Ezzel a nyomorékot tesztel te meg a kórházba!

Mindenütt ezzel a két válaszzal fogadták fölvaltva, úgy, hogy este faradtan, éhen meit haza anyjához.

Masnap, harmadnap szintén így járt. Munkába nem vették sehoh, szegéret vették nyomorék voltát és betegséget.

Harmadnap már leverte ment haza s otthon betegten találta édes anyját. Jöttek a mentők, hogy kórházba vigyék...

Az anya ráhajolt gyermekére...
— Áldjon meg az Isten fiam! Légy jó, szorgalmas!

— Jó leszek anyám!

— Szerez örömet neki!

— Igen, igen, szerki! Nagy örömet szerzek neki!

— Áldjon meg az isten!

Az anyat elvették s ő egyedül maradt otthon a sötét szobában... Azon gondolkodott, hogy milyen örömet szerezzen az apjának?...

A nyomorék apja éjfélután térfertget be a szobába. Holt részeg volt...

— Hol az anyád? Te nyomorék! — kialtott rekedt hangon.

Választ nem kapott szavaira...
— Hehé! Elbujtál? Mit? Gyere csak elő a kuczkóbol!

Oda botorkált a kemezce mögé s vastag botjával végig vágott háromszor-négyszer a padkan, a falon.

— Itt vagy? Csak tánczolj hát! Így ni!

Utötte, verte a tánczoló, de néma alakot. Végre gyertyát gyújtott s a kuczkóhoz lépett, hogy kihúzza a nyomorékot, de a részeg ember ekkor hátra tántorodott, mert a nyomorék ott függött egy kötélén a fal és a kemezce között... A holtat utötte botjával olyan kegyetlenül... A holtest tánczolt úgy ide-oda...

Szegény, szegény nyomorék.

a szélaknai fenyvesek közt élveznek, most nemcsak az otthon maradt budapesti gyermekek, hanem a selmeczbányai is méltán irigyelhetik tőlük ebben a járványos időben, midőn a származékosság és a kanyaró annyira terjed Selmeczbélyvárosban.

Táncmulatság. A kis-selmeczi, szucsányi és túróczy önkéntes tűzoltó egyesületék igen sikerült táncmulatságot rendeztek a múlt hó 29-én S z u c s á n y a n, melyen megjelent Barókéva Gyula, a három tűzoltó egyesület bugzó főparancsnoka és Beniczky Kálmán vármegyei alispánja is. A szép mulatság valóságos népünnep volt, mely oda vonzotta a vidék közönségének nagy részét. A szép sikerért méltó elismerés illeti a bugzó rendezőségét s ezek között V l a d á r Imrét, a szucsányi egyesület parancsnokát, ki faradhatlan volt, hogy vendégeik minden tekintetben jól érezték magukat.

Az első hetivásár. Csütörtökön lett volna Túrócz-Szent-Mártonban az első hetivásár, melyen azonban csak két-három asszony jelent meg a vidékről, a helybelieknek pedig semmi eladni valójuk nem akadt. Az első kezdet nem sok kilátással bíztat, de hisszük, hogy úgy a helybeliek, mint a vidékiek be fogják látni a hetivásárok jelentőségét s a jövőben nagyobb számban fogják felkeresni.

Nagy a szárazság. Hetek óta tartó szárazság után erősen érzik veteményéink a szárazságot, melynek káros hatása annyival inkább érezhető vidékünkön, mert általában itt gyakrabban szokott esni.

Fáklyaszene Selmeczbányán. A m. kir. bányász és erdőgazdálkodási Akadémia ifjúsága f. évi június hó 28-án szeretett igazgatója Farbak István és szeretett tanára Schenek István dr. főbányatanácsos tiszteletére azon alkalomból, hogy Ő Felsőleg által főbányatanácsosok nevezettek ki, imponáns fakélyámenetet rendeztek. Az akad. ifjúság este 8 órakor gyülekezett a szt. Ilaromság téren, s fél 9-kor az ifjúság köri elnök által vezetve 150 drb. égő fakélyával kezükben, s a lelkesedés és szeretet lángjával szívükben vonult lelkes élénzessel Farbak István főbányatanácsos és akad. igazgató lakása elé. — Itt először is az ifjúsági »Dalkör« zentgett dicsőítő éneket, majd Jankó Sándor ifj. köri elnök töl macsoltta az ifjúságok az ünnepelhez való ösztönözésére, s szerencsés kiválasztottait a kitüntetéshez. Erre az ünnepelt választott, s meleg szavakban köszöntö meg az ifjúság szeretetének amaz imponáns nyilvánulását. Ezután ismét az akad. ifjúsági »Dalkör« énekelte, s befejezésével a szélaknai bányászoknak ajándékozta. A menet innen a második ünnepelt, Schenek István dr. főbányatanácsos és akad. tanár lakása elé vonult, hogy az előbbi program ismétlődött azon különbséggel, hogy az üdvözlő beszédet Schuster Lajos ifjúságokri titkár mondatta. Az ifjúság innen a legzsebb rendben, s az ünnepekkel folytatóns éltetésével visszatért kiindulási pontjára, az ifjúságokri kavéház elé s a »Szózat« eléneklése után nyugalmira tért.

Választók figyelmébe. Túróczvármegye központi választásnyához közhírré teszi, hogy a szucsányi és stubnyafürdői választókerület összes választásnok ideiglenes kiigazított névjegyzéké a vármegye székhelyén, valamint Túrócz-Szt. Márton nagyközségének s minden körjegyzőség választásnok ideiglenes kiigazított névjegyzéké az illető nagyközségben, a bírói hivatalnál, illetőleg körjegyzőségben az illető körjegyzőségnek f. évi július hó 5-től 25-ig tételnek közszemlélre. Minden választásnok jogában áll az ideiglenes névjegyzéké ellen saját személyét illetőleg, vagy bármely községbelieknek az ideiglenes névjegyzékébe való felvétele, vagy kihagyása miatt e hó 5-től 15-ig a megyei központi választásnyához czimzett a nagyközségbíránál, illetve az illetékes körjegyzőségbe adandó felszólalással élni. E felszólalások a hó 16-tól 25-ig minden vasárnap által megtekinthetők s ezekre az észrevételek a feltüntetett módon tehetőek.

A »turin-párisi« kiránduláson Selmeczbányáról 11-én vesznek részt, u. m. Schuster Lajos nevével, Székely Vilmos nevével, Schuster Gizella, Schuster Antal, Stuller Gyula dr., Terray dr., Kovács József, ifj. Farbak István és Krausz Kálmán urak. — Az irókés művészek társaságával indultak Budapestről július 2-án délután Velenczén, Veronán és Milánónál Turinba, a hol nagy hazánkbanál, Kossuth Lajosnál tisztelegtek; innen egyenesen Párizsba ment a társaság, a hol

július 14-éig marad s visszafelé Sváicz, Tíról és Karinthian át veszi útját. §.

Elhalálozás. A selmeczbányai turisták Nestorát Nigrozyn Jánost tegnapielőtt temették Selmeczbányán. Az egyet legöregebb tagját a Koszgrund-tóban érte a széllökés, hova napoként ki szokott járni fürdeni és forrásvizet inni. Onnan hozták haza félhótan a 72 éves öreget, ki még csak a múlt hetekben is versenyt járt hegyen völgyön a kirándulókkal s mindig az első között volt. Temetés nagy részvét között ment végbe. Övezgye Brandenburg Teréz urnó gyászolja.

A pénzügyi közigazgatás újja szervezése. A pénzügyi miniszter közhírré teszi, hogy a pénzügyi közigazgatás szervezetének változtatásáról szóló törvény szentesített nyervén, a u g u s t u s 1-én életbe lép. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a pénzügyi igazgatóság Zólyom- és Túróczvármegyei területeire Besztercebánya székhelyű, Árva- és Liptóvármegyei területeire Alsó-Kubinban székhelyűvel fog szervezteni.

Nagy tüz. Selmeczbánya város Stefflító külterületén e hó 3-án éjjel nagy tűz volt, mely 11 házat és 7 pajtát hamvasztott el. A kár még nagyobb lett volna, ha a selmeczbányai tűzoltók Marschalko Gyula főparancsnoksága és a belbányaiak Záh Ágosté alatt kellő időben meg nem jelennek, akik aztán vállvetve gátat vetettek a pusztító lőnt továbbterjesztésének. A 11 ház közül egy nem volt biztosítva. A tűz Singerné háziban keletkezett, némelyek szerint boszú műve.

Szliácson a hozánk beküldött kimutatás szerént június 25-éig 321 fűrdendő volt.

Czöllőví verseny Selmeczbányán. A m. kir. erdőgazdálkodási Akadémia hallgatói f. évi június hó 29-én »Csökliget«-ben lévő földjökben Szécsi Zsigmond erdőtanácsos és akad. tanár vezetését alatt tartották meg a czöllővízet záró ünnepélyét, a »czöllőví versenyt«, mely minden tekintetben kitűnően sikerült. — Összesen 14 pályadíj volt kitűzve, melyek közül az első díjat a »Király díj«-at (40 frank aranyban) Heim János III. éves hallgató nyerte el. — Díjat nyertek még: Gulacszy László III. éves, Zeller Géza I. éves, Obrincsik Ernő III. éves, Wittich Lajos III. éves, Hafmann Bruno III. éves, Paffen Mátyás I. éves, Goda László III. éves, Ivanics Ferencz III. éves, Goda László III. éves, Turcsa Tivadar III. éves, Földváry Gyula III. éves, Kostyár Gyula III. éves, Ihrig Vilmos II. éves és Csemiczky Aladár III. éves hallgató. A lövészetet egy igen kedélyes társas ebéd követte, melyen úgy az akad. tanárok, valamint a városi polgárok részéről is számosan vettek részt. A talpraesett felkészöntöket egymást érték az ebéd alatt.

Reformok a honvédségnél. A honvédségnél a tervezett reformokat, azaz zászlóaljanként 3-3 századkeret felállítását — július hó 1-vel rendezeti uton léptették életbe. Az ennek folytán szükségessé vált tömeges előléptetés aug. 18-án lesz, mely ideig a közös hadseregből átvett tisztek ügyét is rendezik. Az augusztusi előléptetésnél 60-80 löhdnagy lesz századosa és mintegy 100 hadnagy löhdnagygyá; az első az új százados parancsnokságok veszik át, a mar rangidősebb főhdnagyokkal együtt.

A Sztinyara kirándulás Péter Pál napján kitűnően sikerült. Ipolyságról 23-én Selmeczbányáról is sokan voltak künn, éjelt nappal töltve ott, hogy a napkelte s nyugtatlathassák. Rögtönöztek tújelzési is, mely a török időkre emlékeztetett, a mikor a Sztinyaról adtak jelt Léva, Ipolyság, Drégely, Korpona, Bakabánya, Csabrágyaráknak a török közeledtéről. A turisták tújelzésre esti 9 óra 30 perczkor az ipolysági ismerősöknek szóit, kik a jelzés után 5 perczre szintén adtak jelt annak bizonyítékául, hogy a jel ott látható volt. A vig ipolyságiakat cigányzenekar kísérte az 1000 méternyi magaslatra. Mondanék sem kell, hogy az örök vigen folytak a balassvár hegyormán.

Három gyermeke a ravatolon. Egy selmeczbányai bányamunkásnének három kis gyermeke volt minden öröme, boldogsága, kiket önfeláldozó nehéz munkával tartott

fenn. Egyszerre megbetegszik az egyik, után a másik kettő s a kanyaró és nehéz köhö, gés mind a hármat megfojtotta. — El lehet képzelné a szegény anya fájdalomnak mélységét, ki egyszerre három gyermekének holt testét látja a ravatolon? Mi menthető meg a szegény anyát az örületől? Az Isten akaratába való megnyugvás és az emberek részvéte, mely lélekemelően nyilvánult a le-sújtó eset hírére a szomszedság és ismerősök részéről.

Mennyi egy billió? Mindenki tudja, hogy egy billió annyi, mint milliószor millió Ennek kimondására két másodpercz, leírása 30 másodpercz elegendő, hanem egy billiót elszámolni, arra egy ember sem képes. Bizonyítéka ennek, hogy mindenki képes egy percz alatt 180-170-et számolni: fölteve, hogy 200-at számol valaki egy percz alatt, úgy egy óra alatt 12000-et, egy nap alatt 288,000-et és egy év alatt — 365 napot véve egy évnél — 105,120,000-et. A szokó napokon a számláló pihenhet. Ha már Ádám életének első pillanatában ezt az élvezetet szerzte volna magának, hogy egy billiót elszámoljon, úgy ő — a világ kezdetét a bibliai számítás szerint véve — még mai napig sem volna azért készen, mert ezen összeg elszámolására 9512 év, 34 nap 6 óra és 40 pernyi idő szükséges.

A gyermekek nevelése. Egy nemrég megjelent orvosképzési munka arra figyelmeztet az orvosokat, hogy mindazon ügyelőknek, a gyermekeknek, szigorúan ügyeljenek a gyermekeknek arra, hogy a tőfoktól a kortól kezdve, a mikor ugyanezzel a tőfokkal elvezetik, elismer minőségű szájonkiszárol szerkelet rendszeresen tisztogassák szájukat és fogait. Az említett mű ugyanis statisztikailag bebizonyítja, hogy a száj, fog és az emésztő szervek bajai legtöbbször egy ényeknél fordulnak elő, kiknél a száj és fogak konzerválását gyermekkorukban elhanyagolták. E mű tudós írja mindenkinek legmeglebbebben ajánlja dr. Popp J. G. udvari fogorvos készítményeit és pedig Anatherin szájvizét (melynek palackjait nemrég tetemesen megnyábitották. Ára 50 kr., 1 ft és 1 ft 40 kr.) fogpasztizát (35 kr és 1 ft 22 kr.), növény fogporát (63 kr.) és végre odvasz fogak kitöltésére fog tömjőt (1 ft). De csak Popp-éle készítmények fogadandók el, mert e szerket erősen utanozzák és hamisítják. — F. szerek kaphatók: Túrócz-Szt. Mártonban Fabry J., Sinkó S. és Soltész L. kereskedőknél.

Süketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szer által 23 éves sükettség és fülzúgásból gyógyult ki, készséggel szolgálna azon szer leírásával mindenkinek, ki hozzá fordul. Cím: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kolin-gasse 4.

Ne csüggedjétek!

Sok ember azért pusztul el, mert elcsügged, ha szomorú és szerencsétlen helyzetbe jut s csendesen átengedi magát sorsának. Ez a kétértelműség sehol sem nyilvánul oly tisztán, mint kronikus és makacs bajban szenvedő betegeknél. Sok súlyos baj és gyötrelmek elkerültek és sok diaga élet megmentek, ha ezek a betegek megem berelnek magukat s addig kutatanak, míg megtalálnak az igazi utat, az igazi szert, hogy meggyógyuljanak. Az alábbi leírás világosan mutatja, mennyire lehetséges a megmentés gyakran meg az utolsó pillanatban is.

Alólított két évvel ezelőt gyomor-, vesés májban szenvedtem s kétszer évenként nagy fájdalommal agyban fekvő beteg voltam. Az orvos, a ki gyógykezelt, nem tudott magam segíteni s kijelentette, hogy »kövem« van. Nyomorúságos idő köszöntött be rám ekkor; nem tudtam mihez fogni, mindenféle segítséget kerestem, de hasztalan, míg nem végre az uszágban vesébajok gyógyításáról olvastam s észrevettem, hogy ugyanarról a betegségről van szó, mint a melyben én szenvedtem. Mint valami kétértelműsített nyultam Warner Saf Cure-je, e csodálatos orvosszer után s egy ebből, valamint Warner Saf Pills-jéből egyenként négy palackot elhasználnam, teljesen meggyógyultam s most ismét régi jó egészségemk örövendek.

Ajánlom ezt a gyógyszert a leghatározottabban minden beteg embernek.

Prasek Janos, vendégglás. Pchery, Schlan mellett Csehországban. Egy palack ára 2 ft. Kapható az ismert gyógyszerárakban. Főraktár: Salvatorgyógy-szert Pozsony.

IRODALOM.

Mikszáth Kálmán összegyűjtött munkáiból ismét két újabb kötet, a 8. és 9-ik fekszik előtünk. Révai testvérek, mint e munka

kiadói (Budapest IV. váci-utca 1.) küldötték be nekünk, ezzel ímet oly kellemes kötelesség teljesítésre buzdítván bennünket, melyre mindig készek vagyunk. Szómol kell adnunk e füzetek megjelénéséről és vajlon ne a legnagyobb örömmel kell azt megtennünk, a midőn e remekszép vállalat haladását constaltalhatjuk. »Az apró gentry és a nép« összegyűjtő alá foglalt remek elbeszélések gyűjteményének újabb kötetét. — Mikszáth Kálmán, a legkedveltebb — és tényleg a legszellemesebb magyar humorista összegyűjtött munkáinak egy újabb, befejezéshez közelebb kötetét! A mily nehezen lehetett Mikszáthnak köteitét egyrészt a drága ár miatt hozzájutni, másrészt azért is, mert az első kiadások gyorsan elfogytak, ép oly kényelmes beszerzési módot nyujtanak most Révai testvérek, 35 kor füzetekben egyöntölt, remek kiállítású füzetekben nyujtván szép sorrendben mindazt, a mit Mikszáth már eddig megírta és a mit — remélhetőleg — még meg írni. — A most előtűnk fekvő két füzetből legyen elég az »Irói bírtok« és az »Olaszországi út« című apróságokat kiemelünk, eléggé ajánlja ez a kötet is az egészét. Ha van idő és alkalom, midőn teljes hétre várjónk kell a füzetek kiadását, úgy az idő és alkalom most megvan. Köszönet érte a kiadókknak azok nevében, kik nem költhetnek könyvekre azokat, de a kik talán sajtújátok takarítják el a fileréket, hogy egy-egy jó művet megszereshessenek. És erre a kiadásra nem is sokáig kell gyűjteni, havonként csak két füzet kell meghoznani és pár hónap alatt gyönyörű gyűjteményt mondhatunk a magunkénak

NYILTTÉR.

Verfälschte schwarze Seide.

Man verbrenne ein Münsterchen des Stoffes, in dem man kaufen will und die etwaige Verfälschung tritt sofort zu Tage: Echte, rein gefärbte Seide kräuselt sofort zusammen, verlöschht bald und hinterlässt wenig Asche von ganz hellbräunlicher Farbe. — Verfälschte Seide (die leicht speckig wird und brücht) brennt langsam fort, namentlich glimmen die »Schüsfa-fasern« weiter (wenn seht mit Farbstoff er-schwert), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegensatz zur echten Seide nicht kräuselt, sondern krümmt. Zerdrückt man die Asche der echten Seide, so zerstäubt sie, die der verfälschten nicht. Das Seidenfabrik-Depôt von G. Henneberg (K. u. K. Hoflieh.), Zürich, versendet gern Muster von seinen echten Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzelne Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus.

Felölös szerkesztő: Nagy István.
Főmunkatárs: Vörös Ferencz.

HIRDETESEK.

578. szám,
tkvi 1889.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A túrócz-szent-mártoni kir. járásbírósg mint telekényvi hatóság közhírré teszi, hogy Giret szül. Mench Maria és társainak Mench György és társai elleni végrehajtási ügyében Rudnó községben fekvő a rudnó 28. sz. tjkvben I 3-33. sor szám felvett ingatlanokból Mench János, György és József B. 2. 3. és 5. tételnek szent 1/3 részbeni jutalékaikra 999 forint valamint az ügyosztányi 70. sz. tjkvben I. 1-2 sor sz. a felvett haz és belsőleg tekintetben B. 1-3. t. szerint végrehajtást szenvedtek 2/3 részben megallapított kikéltási árban az arveresi elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanosság az 1889. évi július hó 15-ik napján d. e. 10 órakor Rudnó községben a község hazánál megtartandó nyilvános arveresen a kikéltási áron alól is el fog adni. Arverezni szándékokat tartoznak az ingatlanosság kikéltási árának 10/12-át készpénzben vagy óvadékképes írtékpapírban a kikéltőt kezéhez letenni, vagy pedig a bántanéznek a bíróságnál lett előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegeltátni.

Kir. járásbírósi mint tkvi hatóság.
Túrócz-Szent-Mártonban, 1889. évi március hó 5-én.

Fekete,
kir. bíró.

1992. sz.,
tkvi 1889.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A túrócz-szt-mártoni kir. járásbírósg mint telekényvi hatóság közhírré teszi, hogy Hrianka Janosnak H o d z s a J á n o s elleni végrehajtási ügyében Raksza községben fekvő a raksai 12. sz. tjkvben I 1-4 sor sz. a felvett Raksányi Ferencz Hrianka Janos, Ur-szinyi Janos, Hodza József, Janos, Anna, Maria, Paula, Kemény Bertalan, Jeszenszky szül. Raksányi Maria, Raksányi József és

Luiza nevére írt ingatlanra f. é. márczius 15-én fogatosított árverés hatálytalannak nyilvánították a azon fekvőségnek a Langsfeld András és neje szűl. Hódza Anna által ajánlott 501 frt 60 krnyi kiküldési árban leendő újabb elárverése az alábbi feltételek mellett az árverést elrendelté, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanág az 1889 évi augusztus hó 3-ik napján d. e. 10 órakor R a k s a közösgében a közszg házánál megartandó nyilvános árverésen a kiküldési ár alatt is fel fog adni.

Árverési szándékozók tartoznak az ingatlanág kiküldési árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a bánatpénznek a bíróságnál lett előleges chelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósi mint telekönyvi hatóság Turóc-Szt.-Mártonban 1889. évi márczius hó 24-én.

Fekete
kir. járás.

Eladás.

A főtisztelendő rózsnyói képtalan evencell áruba bocsátja:

1-ször. Ipolygás nagyközségben a főtérre találtató szőlőjait és az ezzel özszepített egykori kaszinó-helyiséget szóval az ipolygási 63. sz. tjkben 118. szr. a bejegyzett egész épületet, mely 16 szobát foglal magában, mellék épületeivel ugymint istállókkal és állással együtt.

2-ször. A nevezett nagyközséghez tartozó Szurdok — parassza név telepen fekvő kormáját a hozzátartozó istállóval, állással és kerttel.

3-ször. Tesmag községben fekvő kormáját és az ahhoz tartozó kertet.

4-ször. Alsó-Paloja községben találtató kormasa-épületet.

Ezen ingatlanok nem együttesen, hanem csak egyenként fognak eladni.

A vételár fele a szerződés megkötésekor azonnal, esetleg a vevő kérésére azonnal csak 1/2-éd rész, az ezen felüli vételári összeg pedig 6 % kamatfizetés mellett 1 év alatt lesz lefizetendő. Az első esetben elegendő, ha a vételár másik fele csak a megvett ingatlanon biztosítottak jelzálogjával, az utóbbi esetben azonban vagyis akkor, ha csak 1/2-éd rész fizetetik le, a zálogjog nemcsak a megvett ingatlanra, hanem vevőnek más — elegendő biztosítékot nyújtó — ingatlanaira is kell, hogy bekebeleztesék.

De mindkét esetben az épületek tűzárk ellen biztosítandók, és hogy ez megtörtént okirattal igazolandó.

Venni szándékozók nálam f. évi augusztus 15-ig benyújtandó tart ajánlatok útján — és csakis így — tehetnek a vételárú névze ajánlatokat.

Ipolygás, 1889. június hó 20-án.

Hedervár Antal.
ügyvéd,
mint a ezimélti képtalan meg-hatalmazottja

DARVASY KÁROLY udvari szijgyártónal

egyedüli a hirneves Nemencsek-féle borkenőcs és vegyészeti melléktermékeknek Budapesten, koronaherceg utca 11.

Nemencsek J. urnak Budapestesen:
O csász. és kir. fensége Jozsef főherczeg foudvari hivatalától

Ezenel bizonyítom, hogy fekete borkenőcsre a főherczeg-i istállók számára szóló lítettik és általam löszerszámok bekérésére használtaim elrendeltettem, mindedig jó sikerrel alkalmaztatottam és a löszerszámok gondozására alkalmasnak találtottam.

Báró Nyári tábornok.

Földmívelés ipar és kereskedelmi magy. kir. minisztertel.

Értesítem Önt, hogy az Ön által gyártott borkenőcs a m. kir. állami löntényeztetekben használták vétén, a beérkezett jelentések szerint ügybeszervezések és eszmák púttársára és viz-hatatlanná tetelére, valamint a kopott bőr színének fölrisztolásra minden eddig használt borkenőcsnél jobbnak bizonyult. — A miniszter megbízásból:

Ezenel bizonyítom, hogy gyártmányai házánál használtatottam, minden kitűnőben kitűnőnek bizonyultak. Gróf Khuen Hedervár Károly horvát báró. — És még számos elismert írat a többiek közt: T e l e k y Gyula gróf, K á r o l y Gyula gróf, S z a p á r y Géza gróf stb. elismert le-velekké, a Nemencsek-féle borkenőcs és borké földművelési jogágról és hasznáról, különböző a bór fölrisztolásra készessé és pulvára tetelük körül, minden borsémre, löszerszámra, hintő-és-kekre, borszerekre és divánokra, vadász és foggyvertásokra, eszmák és csipkére stb.

Árak:

Fekete borkenőcs: bádogdobozban, egy kilo 1 frt 20, fél kilo 60 kr.
Sárga borkenőcs: sárga bőrre, nyeregre, egy kilo 1 frt 20, fél kilo 60 kr.
Fekete viasz: amóli a bór élék szint kap, darabja 1 frt, kisebb 50 kr.

Egyedüli főraktár Budapestesen DARVASY KÁROLY udvari szijgyártónal, Budapest koronaherceg utca 11., hova a megrendelések intézendők.

Nincs többé fogfájás! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és kópódését meggátolja; a szájbúzt azonnal megszünteli naponta! használatalnál es. k. udvari fogorvos és udv. szállító, valdóti

Dr. POPP világhírű Anatherin szájvize

készítér oly nagy palozkokban mint eddig.

Ezzel egyidejűleg alkalmazandó 9-12

Dr. POPP fogpasztája mely a fogaknál folyton egészösés és szép állapotban tartja.
Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szr a fogak tisztántartására és a foghús megerősítésére.
Dr. POPP fogpora ragyogó fehérséget fogokat kölcsönöz anélkül, hogy mint más fogporok a fogak szomszédait megsértsék.
Dr. POPP növényiszappana a legjobb gyógyi pipare-zsappan, mindeneméi borkítések ellen es különösen furdókban (nem glicerín). A legjobb és legfinomabb divatpipere zsappanok a bört bársouynómá teszik.

Árak: Anatherin-szájvíz 50 kr., 1 frt. és 1 frt. 40 kr., Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr., Aromatikus fogpasztája 35 kr., Fogpor dobozban 63 kr., Növényiszappan 30 kr., Napraforgó-zsappan 40 kr., Venus szappan 50 kr., — E zerek kaphatók: Turóc-Szt.-Mártonban FÁBRY J., SIMKO S. és SOLTESZ L. kereskedőknél.

Elismerések.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak Anatherin-szájvizének használata által meggyóztott annak kitűnő hatásáról a fogak és a fogtorna és e körülmény arra indít, hogy e hatás és kellemes szaga mindenkinél a legelőször is ajánljam.

Fürstenerge gróf lovassági tábornok

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak. Szivesen kihyilakoztam, hogy újonnan ki-nyitott fogpasztája és növényföggóra a létező hasonló máé szerek közt a legjobb és legegészegegebb.

Dr. Müller János, egészségügyi tanácsos

Professor Schnitzler, a Popp-féle Anatherin szájvizet a száji, nyaki és torok betegségeinél, mint szinte a foghús betegségeinél mindenkor a legnagyobb sikerrel alkalmazta.

KERESKEDELMII ÜZLET

TICHO BERNÁT

BRÜNNEN, Krautmärkt 18. szám alatt saját hazában küld utantvétel!

Juhgyapjú-Beige dupla szélességű a leg-tartósabb, egy teljes ruha 14 db 30 róf 4, 5 ft 50

INDIAI FOULE néi pamut, dupla szé-leségű, egy teljes ruha 10 méter 5 ft

Nőruha újdonságok a legdivatibb csikok, szettek minden színben, dupla szélességű 10 méter 8 ft

FEKETE TERNO száz gyártmány, dupla szélességű, 10 méter 4 ft 50

Carrizozott RUHA KELEME 60 cm, széles, legújabb stílusban, 10 mt 2 ft 50

Gyapjú-RIPSZ minden színben 60 cm széles, 10 mt 1 frt 80

Dreidrah legjobb minőség, 60 cm széles, 10 mt. 2 frt 80.

Jaquard-kelme 60 cm széles, legújabb divatstílusban 10 méter 3 frt 80 kr.

Franciai Voal 10 méter egy elegáns utcai ruha, mosható 3 ft.

Uri-íngek saját gyártmány, fehér vagy színes 1 db 1/2 a 1 frt 50, 1/2 a 1 frt 20

Női-íngek színesből és vaszonból, finom hímzéssel 3 db. 2 frt 50

NŐI-INGEK erős vaszonból fogas betéttel 6 db 3 frt 25

Hári Tászon 1 db 30 róf 4, 4 ft 50 1 db 30 róf 4, 5 ft 50

KING-SZÖVET jobb mint vácson, 1 db 30 róf 6 ft.

SIFFON 1 db 30 róf 1 a 5 ft 50 legjobb minőség 6 ft 50

CANEFASZ 1 db 30 róf. lila 4 80 1 * 30 róf. piros 5 20 Cerna-Canafasz 1 db 30 róf lila és piros 6 ft

Oxford mosható, jó minőségű 1 db 30 róf 4 ft 50

ANGOL OXFORD a legjobb és legális- hatóbb 1 db 30 róf 6 ft 50

Egy ripsz-garnitúra 2 ágy- és 1 azzaliterítő, selyem rojtjal 4 frt

Egy jute-garnitúra 2 ágy- és 1 azzaliterítő, rojtjal 3 frt 50

JUTE-ÉGGÖNY, tróik minta Egy teljes függöny 2 frt 30

Hollandi szőnyegek 10-12 méter hosszú, egy maradek 3 ft 60

Nyári nagykendő * hosszú, 1 frt 20.

EGY LŐTÁKÁRO legjobb minőségű 190 cm hosszú, 130 cm szé-les 1 frt 50

Császár-szaga hintóta- karó 1 db 2 frt 50

Postbőárak gyári raktára.

BRÜNNI posztókelme egy vég 3 10 méter egy teljes uri öltönyre 6 frt 50.

DIVAT-KELEME 3 10 méter legfinomabb egy teljes uri öltönyre 8 frt

Nyári-kammgann egy vég egy teljes uri öltönyre, mosható 6 40 méter hosszú 3 ft.

BRÜNNI DIVATKELEME egy vég 3 10 méter egy teljes uri öltönyre 6 frt 50.

Feltűtő-keleme legfinomabb minőségű, egy teljes fel-öltőnek 8 frt.

Alkalmi vásárlás! Brünni kelme-mara-dek Egy vég, egy teljes uri-öltönyre 3 10 méter 4 frt 50.

Mintak ingyen es bérmentesen. Jó árúért és pontos szállítással keze- kedünk.

Elegáns kiállított mintakönyvek 400 mintával, a szabó urnaknak bérmentelenül. 17-26

Ma a legkedveltebb és legelterjedtebb lap!

"PESTI HIRLAP"

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7. sz.

12 éves múlt áll a Pesti Hírlap mögött. Tíz év alatt vitta ki, hogy a legelterjedtebb magyar lap lett. Ha leg- elterjedtebb, egy önként értelműleg a legkedveltebb is.

S mint lett azaz? Erre méltán bízhat lehet. Mert becsületesen és lankadatlanul lologatta, soha sem uszva a divatos áramlatok, az a zászlót, melyet tíz év előtt kitűzött: a szabadelvűessé zsaszját. Pedig a legújabb tíz év alatt is sokszor rossz idő járt erre a zászlóra. S ha ma — reneteg olvasó- táborral a háta mögött — diadalmasan tekintet vissza a Pesti Hírlap e lologó alatt kivívott sikerére, mel- lán fölül e megelégedés a multra, bizalom a jövőre néve.

Szabadelvség, függetlenség! Ez volt s ez lesz jelszava és iránya jövőre is a Pesti Hírlapnak.

Függetlenség minden irányban! Ebben rejte a lap ereje, melynéf fogja minden kötelező tekintetek nélkül megmondhatia az igazat mindenkinél, a kormányak és az ta- magotól többieknek ép egy, mint az ellenzéknek. S hasam bizeljeve a közösgnek hullámzó szeszélyinek sem; sohasem a közösgnek után, de mindig előtte járva annak.

Ezt a programot, ezt az irányt valóják megkínák azok a különböző pártállású kifűnő publikisták, kik a Pesti Hírlap politikai és társadalmi olkoltok írják.

A politikától eltekintve, a Pesti Hírlap tarotát is legelő- rendű széspirodalmi erők szolgáltatják. Így hogy ma nincs a Pesti Hírlapnak a társadalmi életnek tekintetében vetelékbenek a Pesti Hírlappal.

De nem tehetnek — közölgésnek szerint — a tartalom bűsége, változatossága és olónksége dögében sem. Amny szóra kórtató közölgény, tréfas karcolat, pikárier, s a mellét annyi hasz- nos ismeretterjesztő olkakat ma kétségbevonhatlanul egy más lap sem hoz.

Előfizetés legelőszereiben postautalványtal — a jó barmely európai levél- és csaköltési pénzek a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) köldendők.

Levelező lapon nyilvántított olhaira a Pesti Hírlap egy hétig ingyen es bérmentve kapható ma tá ványa.

Eleg legyen a Mikszráth Kálmán ál- tal írt — „A T. Harbó” című — közölgéselgő ország- gyulesi karcolatokra, továbbá a fővárosi közölgésekről és törvényeski cesteokról írott mulattató rajzokra, tréfas le- irásokra, apróságokra, stb. hivatozoi.

A Pesti Hírlapnak van ma legelőbb naplír. színház- és törvényeszi rovata.

A tavirati tudósításokra oly pondot fordít, hogy ma már a hivatali (haza) hírek nagyobb részét is sürgönyök képezik, mert a Pesti Hírlapnak már az expressz-levelel sem jön elég gyorsan.

A külföldi nevezetesebb politikai és nem politikai eseményekről pedig az összes európai fővárosokból saját megbízott tudósítók küldenek — költésget nem kelve — mindig lehetőleg kimerő sürgönyöket.

Specialitással képezi meg a Pesti Hírlapnak a mindenki által oly szivesen olvasott tanulságos és szórakoztató szerkesztői úzenetek rovata. (naponta több, mint az összes naplilapoké egész héten át, mi a szerkesztőség és olvasó közösg lönti fennálló szűvés- saladás viszonyról lesz élénk tanuságot).

S bár a legelőszere kiállításban naponta (a bétűt kivéve) két teljes ívet — 16 oldal — foíva- gott állapotban ad az olvasó kezébe, sőtön kedvezményül hetenként meg-ye zemecskölletet is kapnak a lap előfizetői, teljesen ingyen Oly kezezmény, mindt ma egytel- európai lap sem nyújti: közölgésének.

Előfizetés legelőszereiben postautalványtal — a jó barmely európai levél- és csaköltési pénzek a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) köldendők.

Levelező lapon nyilvántított olhaira a Pesti Hírlap egy hétig ingyen es bérmentve kapható ma tá ványa.

Égész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

Nyomatja és kiadja a turóc-szent-mártoni magyar nyomda.

Egy jó könyv.

A világhírű, a legújabb tudományok és a legújabb művészetek tekintetében a legkedveltebb és legelterjedtebb könyv. A szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7. sz.

Egy jó könyv. A világhírű, a legújabb tudományok és a legújabb művészetek tekintetében a legkedveltebb és legelterjedtebb könyv. A szerkesztőség és kiadóhivatal: Nádor-utca 7. sz.